

Tác động của hợp đồng phái sinh và sức mạnh thị trường đến hiệu quả hoạt động ngân hàng tại Việt Nam

Phạm Nhật Tuấn • Lê Vũ Hội • Dương Đăng Khoa^(*)

Ngày nhận bài: 28/02/2024 | Biên tập xong: 02/4/2024 | Duyệt đăng: 10/4/2024

TÓM TẮT: Nghiên cứu này xem xét tác động của hợp đồng phái sinh (HĐPS) và sức mạnh thị trường (SMTT) đến hiệu quả hoạt động (HQHĐ) ngân hàng tại Việt Nam. Nhóm tác giả phân tích mẫu 25 ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam giai đoạn 2010–2020 bằng mô hình tuyến tính tổng quát. Bài viết phát hiện ra rằng HQHĐ được cải thiện bằng cách sử dụng HĐPS. Hơn nữa, SMTT có tác động tích cực đến HQHĐ khi nó ở dưới mức tối ưu. Ngoài ra, kết quả xác nhận mối quan hệ phi tuyến tính giữa SMTT và HQHĐ ngân hàng. Những kết quả chính này vẫn vững chắc sau khi sử dụng phương pháp bình phương tối thiểu và nhất quán với lý thuyết Đa dạng và SMTT. Cuối cùng, những phát hiện này có giá trị thực tiễn đối với các nhà quản lý ngân hàng và cơ quan hoạch định chính sách trong việc điều hành hệ thống ngân hàng Việt Nam.

TỪ KHÓA: Hiệu quả hoạt động ngân hàng, hợp đồng phái sinh, sức mạnh thị trường, Việt Nam.

Mã phân loại JEL: G20, G21, G24.

1. Giới thiệu

Các ngân hàng Việt Nam đang mở rộng thu hút đầu tư quốc tế và đa dạng hóa sản phẩm tài chính, đặc biệt là việc áp dụng các HĐPS. Bên cạnh đó, SMTT vẫn là một thách thức của các ngân hàng. Các ngân hàng có thị phần cao hơn có thể lựa chọn và nhận biết các ý tưởng đầu tư tiềm năng (Caminal & Matutes, 2022). Chan & ctg (2007) cho thấy SMTT thể hiện khả năng lựa chọn và giám sát tốt hơn. Tuy nhiên, vị thế thị trường độc quyền gây ra sự suy giảm HQHĐ của các ngân hàng. Kết quả này tương thích với mô hình của Boyd

& De Nicolo (2005), chỉ ra rằng khi các ngân hàng áp đặt lãi suất cao hơn sẽ gây khó khăn cho doanh nghiệp đi vay.

Nghiên cứu này tập trung xem xét tác động của HĐPS và SMTT đến HQHĐ ngân hàng tại Việt Nam bởi vì một số lý do sau. Thứ nhất, nền kinh tế Việt Nam đang tăng trưởng

^(*) Dương Đăng Khoa - Trường Đại học Tôn Đức Thắng, Số 19 Nguyễn Hữu Thọ, Phường Tân Phong, Quận 7, Thành phố Hồ Chí Minh; Email: duongdangkhoa@tdtu.edu.vn.